

AVIZ
**referitor la proiectul de Lege privind reforma în domeniul
proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente**

Analizând proiectul de Lege privind reforma în domeniul proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.105 din 01.06.2005,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect de reglementare instituirea unor măsuri privind reforma în domeniul proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, de natură să garanteze proprietatea privată - ca instituție fundamentală în cadrul economiei de piață - precum și realizarea unui sistem judiciar independent, credibil, imparțial și eficient, potrivit angajamentelor asumate de România pentru aderarea la Uniunea Europeană.

Prin conținutul său normativ, proiectul de înscrie în categoria legilor organice. Întrucât Guvernul urmează să-și angajeze răspunderea pentru acest proiect de lege, el se va supune dezbaterii Camerei Deputaților și Senatului, în ședință comună, potrivit art. 114 alin.(1) din Constituție, republicată.

2. Prezenta formă a proiectului de lege înglobează majoritatea observațiilor și propunerilor Consiliului Legislativ, formulate în

temeiul prevederilor art. 2 lit.a) și art. 6 din Legea nr. 73/1993, republicată, și transmise inițiatorului .

3. Potrivit uzanței în redactarea actelor normative cu obiect similar de reglementare, sugerăm, ca observație generală, ca la definitivarea prezentului proiect să se procedeze astfel:

a) atunci când Titlurile din cuprinsul proiectului de lege au ca obiect modificarea și completarea unor acte normative (cum este cazul titlurilor I, II, III, IV, V, VI, VIII, IX, XII, XV și XVII), se va proceda după următorul exemplu:

„TITLUL I

Modificarea și completarea Legii nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989

„Art.I. - Titlul I. - Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989, republicată, se modifică și se completează, după cum urmează:”

În continuare, se va reda textul propus.

b) în situația în care Titlurile vizează redarea integrală a unor acte normative (cum este cazul Titlurilor VII, X, XI și XIII), se va proceda după următorul exemplu:

„Titlul VII

Lege privind regimul stabilirii și plății despăgubirilor aferente imobilelor preluate în mod abuziv”

Art.....”

În continuare, se va reda textul propus pentru aceasta.

c) în ceea ce privește Titlul XIV „Dispoziții tranzitorii”, precizăm că, potrivit exigențelor de tehnică legislativă, acesta trebuie poziționat în finalul proiectului.

4. Cu privire la Titlul I

a) La pct.34 privind modificarea alin.(2) al art.13, textul propus creează dificultăți de interpretare.

Textul actual prevede o perioadă de 5 ani în cazul imobilelor restituite în natură, atunci când acestea sunt ocupate de misiunile diplomatice, oficiile consulare, reprezentantele organizațiilor internaționale interguvernamentale acreditate în România și de personalul străin al acestora, perioadă pentru care contractele se

prelungesc de drept, cu renegocierea celorlalte clauze ale contractului. În ipoteza când aceste **imobile au fost restituite** și s-au încheiat contracte cu proprietarii repuși în drepturi, termenul locațiunii de 5 ani fiind în curs la data intrării în vigoare a legii noi, el putând expira peste 2, 3 sau mai mulți ani, în raport cu data repunerii în drepturi a proprietarilor, acestora le este aplicabil acest text, deși intervine asupra unui acord al părților deja existent?

Sugerăm revederea textului și stabilirea poziției dorite, în raport de efectele unor acte juridice intervenite pe parcursul aplicării Legii nr.10/2001.

b) La **pct.76** privind introducerea art.45¹ al alin.(2) lit.d), textul nu precizează subiectul obligației, fapt pentru care este preferabil textul similar înscris la pct.20 privind art.5¹ alin.(5) din Titlul II, după cum urmează:

„(5) Neîncheierea de către **deținătorul actual** a protocolului de predare-preluare potrivit ...”.

c) Dispozițiile art.VII alin.(2) care trimit la aplicarea **corespunzătoare** a prevederilor alin.(1) și pentru terenurile prevăzute la art.8 alin.(1), nu poate fi înțeleasă decât dacă se referă la „**terenurile situate în extravilanul** localităților la data preluării abuzive sau la data notificării”. Pentru claritatea necesară, sugerăm modificarea textului în următorul sens: „... și pentru terenurile situate în extravilanul localităților prevăzute la art.8 alin.(1) ...”.

d) Întrucât punctele 3 și 4 vizează intervenția legislativă asupra aceluiași elemente structurale ale legii de bază, pentru suplețea proiectului propunem comasarea acestora într-un singur punct, cu următoarea parte dispozitivă:

„La articolul 2 alineatul (1), literele a),c) și d) se modifică și vor avea următorul cuprins:”.

În continuare, se vor reda textele propuse pentru acestea încadrate între ghilimele și se va elimina sintagma: „La articolul 2 alineatul (1) lit.c) și d) vor avea următorul cuprins:”.

e) Întrucât **pct.6 și pct.7** vizează modificarea aceluiași articol, pentru o mai bună sistematizare a cuprinsului proiectului, propunem comasarea într-un singur punct, cu următoarea parte dispozitivă:

„Alineatele (1) și (2) ale articolului 4 se modifică și vor avea următorul cuprins:”.

În continuare, se vor reda textele propuse pentru aceste alineate , încadrate între ghilimele și se va elimina sintagma „La articolul 4 alineatul (2) va avea următorul cuprins:”

După acest exemplu, cu adaptarea corespunzătoare a redactării părții dispozitive a punctelor, se va proceda și în cazurile:

- pct. 16 și 17, care vizează art. 10 alin.(1) și (2);
- pct. 19-23, care vizează art. 10 alin.(4)-(8);
- pct. 25-30, care vizează art. 11 alin.(2), (5), (6) și (8);
- pct. 43 și 44, care vizează art. 19 alin.(2) și (3);
- pct. 67-69, care vizează art. 32 alin.(1), (2) și (4).

f) **La pct.55-59**, întrucât toate intervenții legislative operează asupra art. 24, propunem redarea integrală a textului acestui articol, care să încorporeze și modificările propuse prin prezentul proiect.

Reiterăm această observație și pentru situația similară de la pct.61-63, privind art.27. Această ultimă propunere se întemeiază și pe dispozițiile art.57 alin.(3) din Legea nr.24/2000, republicată, potrivit cărora modificarea trebuie să cuprindă în întregime alineatul vizat, nu doar un anumit fragment din acesta, astfel cum se propune la pct.63.

5. Cu privire la Titlul II

În ceea ce privește intervențiile legislative asupra **art.1**, arătăm că se propune atât modificarea alin.(1), (2), (6) și (7), cât și completarea acestuia după alin.(2) cu patru noi alineate.

Propunem ca din punct de vedere al succesiunii, în text să se realizeze grupat mai întâi modificările în cauză și, după aceea, completările de text.

Astfel pentru articolul 1, sugerăm ca modificările propuse (pct.1, 2, 4 și 5 din proiect) să fie contopite într-un singur punct, respectiv pct.1 al proiectului, astfel:

„1. La articolul 1 alineatele (1), (2), (6) și (7) se modifică și vor avea următorul cuprins:”. după care urmează redarea între ghilimele a textelor nou-propuse.”

Privitor la textul alin.(1) al art.1, nou propus, este de remarcat numerotarea inadecvată în cuprinsul acestuia, folosindu-se semnul (^) care necesită a fi eliminat.

Observația este valabilă și în ceea ce privește marcarea corespunzătoare a celorlalte texte ale proiectului.

La textul nou propus pentru alin.(7) al art.1, întrucât legea menționată este la prima citare în proiect, este necesar ca după expresia “Legea nr.10/2001” să fie menționat titlul acesteia, respectiv

textul “privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 - 22 decembrie 1989”.

6. Cu privire la Titlul IV

La **pct.8**, în textul propus pentru **alin.(2²)** al **art.27**, sugerăm înlocuirea expresiei „în baza art.III”, din ultimul rând, prin „**potrivit prevederilor art.III ...**”.

7. Cu privire la titlul V

a) La **pct.2** referitor la **lit.a)** pentru a nu se înțelege în mod eronat că poate fi vorba de constituirea dreptului de proprietate pe vechile amplasamente, din textul marcat cu (ii) trebuie să rezulte clar că sunt lovite de nulitate actele de reconstituire sau de constituire a dreptului de proprietate care au fost făcute pe vechiul amplasament solicitat de cei cărora trebuia să li se reconstituie dreptul de proprietate.

b) La textul propus pentru **alin.(2¹)** al **art.III**, propunem să se revadă sintagma „și-au găsit terenurile atribuite legal altor persoane conform Legii fondului funciar nr.18/1991” și să se precizeze dacă „atribuite legal” înseamnă eliberarea titlului de proprietate sau numai punerea în posesie.

8. Cu privire la Titlul VII

a) La **art.12 alin.(2)**, se propune ca desemnarea societății de administrare a fondului să se facă în termen de 4 luni de la data intrării în vigoare a legii. Având în vedere riscurile implicate de administrarea acestui fond, sugerăm introducerea unor măsuri cu privire la situația în care în intervalul respectiv nu se va prezenta nici o societate de administrare. Semnalăm că o eventuală imposibilitate de desemnare a societății de administrare a fondului poate bloca aplicarea legii pe termen lung. La același **alin.(2)**, propunem eliminarea, ca superfluă, a mențiunii „cel mult”, observație valabilă și pentru **alin.(4)** al aceluiași articol.

La **alin.(3)**, din rațiuni lesne de înțeles, propunem înlocuirea cuvântului „gratuit” (căci evident, nu poate fi vorba de o gratuitate).

La **alin.(4)**, semnalăm că nu este suficient fixarea unui termen de 30 de zile pentru demararea procedurii legale pentru tranzacționarea acțiunilor acestora pe piață deoarece, după cum s-a propus la **art.10**, capitalul social este estimativ. În atare situație, sugerăm stabilirea cerinței emiterii unor regulamente speciale de evaluare acțiunilor acestui fond atipic pentru instituțiile implicate în

aplicare legii pe acest segment de reglementare (Comisia Centrală și Comisia Națională a Valorilor Mobiliare).

La același alin.(4) al art.12,din considerente de ordin gramatical, expresia „acțiunilor acestora” trebuie înlocuită cu expresia „acțiunilor acestuia”, subiectul fiind Fondul Proprietatea.

b) **La art.15**, întrucât potrivit normelor de tehnică legislativă, nu este recomandabilă alcătuirea capitolului dintr-un singur articol, sugerăm reanalizarea și reamenajarea dispozițiilor normative, cu respectarea legăturii tematice dintre norme.

La **lit.f)**, precizăm că textul este neclar urmând să fie completat cu actul normativ și articolele din acesta aplicabile în cauză. Totodată, la reanalizarea acestuia trebuie făcută mențiunea că aplicarea majorării **nu trebuie să depășească maximum general al pedepsei prevăzut de lege.**

9. Cu privire la Titlul VIII

La **art.I**, actualul pct.5, cu referire la alin.(8) al art.258, semnalăm că expresia „capului de gospodărie” este arhaică, discriminatorie și lipsită de stilul normativ necesar.

Aceste declarații trebuie făcute de titularul dreptului de proprietate sau reprezentantul acestuia, reprezentarea urmând să fie făcută în condițiile legii.

În ceea ce privește expresia „actul încheiat în forma autentică”, apreciem că se restrânge sfera de posibilități” de a deveni proprietar. De exemplu, în situația moștenitorilor nu se „încheie” act, ci se **eliberează** certificatul de moștenitor, care atestă și schimbarea proprietarului.

Față de cele de mai sus, apare necesară reformularea textului.

10. Cu privire la Titlul IX

a) La **pct.2**, în ce privește modificarea **alin.(1) al art.220**, formularea „fără consimțământul acestuia sau fără aprobarea primită în condițiile legii” este superfluă, ipotezele fiind conținute în condiția „fără drept”, element constitutiv al infracțiunii.

b) În **alin.(2) al art.220**, eliminarea din conținutul faptic al infracțiunii a ipotezei „strămutării” semnelor de hectar sau a reperelor nu apare justificată.

c) La **pct.3**, credem că **alin.(4) al art.220** n-ar trebui abrogat și, cel puțin pentru fapta din alin.(1) ar trebui menținută dispoziția privind punerea în mișcare a acțiunii penale la plângerea prealabilă a persoanei vătămate și că împăcarea părților înlătură răspunderea penală.

11. Cu privire la Titlul XI

Din cuprinsul titlului XI trebuie să rezulte explicit că obligația de plată a rentei viagere agricole aparține statului.

Totodată, este necesar să se precizeze că contractul trebuie înregistrat pentru a genera dreptul la plata rentei viagere agricole, iar acesta trebuie să aibă un caracter definitiv, în sensul că el nu poate fi revocat sau reziliat nici unilateral și nici prin acordul părților.

12. Cu privire la Titlul XII

Cu referire la pct.50 privind modificarea art.48 alin.(1), textul necesită o completare cu privire la cazul când imobilele ce aparțin domeniului public, domeniului privat sau după caz unității administrativ teritoriale sunt în indiviziune cu alți proprietari.

13. Cu privire la Titlul XIII

a) La art.3, reglementarea privind îndeplinirea procedurii de citare prin intermediul executorului judecătoresc este în afara principiilor și regulilor procesuale, executorul judecătoresc, fie al instanței, fie privatizat, neavând nici o implicație în derularea procesului. Citarea, cu atâtea consecințe procesuale în cazul neîndeplinirii ei legale, nu poate fi decât atributul instanței de judecată prin agentul ei procedural.

b) La alin.(2) al art.3, textul restrictiv privind cererea unui al doilea termen pentru pregătirea apărării poate duce la o limitare a dreptului de apărare. Ar trebui să se lase instanței de judecată posibilitatea să decidă de la caz la caz, deoarece celeritatea judecării nu poate afecta principiile fundamentale ale desfășurării procesului.

c) Alin.(3) al art.4 ar trebui eliminat, martorii necitați la proces, neputând fi aduși de partea care i-a propus. În orice proces, trebuie exclusă orice conveniență între părți și martori, atât pentru asigurarea veridicității dispozițiilor martorilor, cât și pentru prevenirea săvârșirii unor infracțiuni cum sunt cele prevăzute în Codul penal în art.260 (mărturia mincinoasă) încercarea de a determina mărturia mincinoasă (art.261) sau împiedicarea participării la proces (art.261¹).

14. Cu privire la Titlul XV

Propunem reformularea art.IV, întrucât dispozițiile normative vizate de abrogare trebuie determinate expres, prin menționarea tuturor datelor de identificare a acestora.

Semnalăm că în textul proiectului nu există o normă tranzitorie care să stabilească modul de funcționare a Consiliului Superior al Magistraturii, până la data alegerilor noilor membri ai acestuia,

respectiv dacă actualul Consiliu va continua sau nu să funcționeze până la constituirea Consiliului Superior al Magistraturii în noua structură prevăzută de prezenta reglementare.

15. Cu privire la Titlul XVI

La pct.54, credem că readucerea în lege a problematicii parchetelor și instanțelor militare inclusiv a actului de justiție (penală) în timp de pace în competența instanțelor militare este, în raport cu viziunea de ansamblu a statelor occidentale în această materie, de nedorit, tocmai când armata, ca instituție statală, cunoaște transformări substanțiale, în sensul relativizării caracterului ei tradițional, apropiindu-se de concepția unui statut civil și benevol.

PREȘEDINTE
dr. Dragoș ILIEȘCU

București
Nr.650/6.06.2005